

Zahradní slavnost

HRA
O ČTYŘECH DĚJSTVÍCH

1963

Janu Grossmanovi

OSOBY

HUGO PLUDEK

OLDŘICH PLUDEK, jeho otec

BOŽENA PLUDKOVÁ, jeho matka

PETR PLUDEK, jeho bratr

AMÁLKA

FERDA PLZÁK, zahajovač

LIKVIDAČNÍ TAJEMNÍK

LIKVIDAČNÍ TAJEMNICE

ŘEDITEL ZAHAJOVAČSKÉ SLUŽBY

PRVNÍ DĚJSTVÍ

Byt u Pludků. Jsou tu Pludek, Pludková, Petr a Hugo. Hugo hraje šach – ovšem sám se sebou: vždycky táhne, přejde na druhou stranu, zamyslí se, opět táhne.

PLUDEK *(k Hugovi)* Milý synu! *(K Pludkové)* Mám?

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK Dvanáct.

PLUDKOVÁ Už? Musíš!

PLUDEK Milý synu!

HUGO *(táhne)* Šach! *(Přejde)*

PLUDEK Tak co, hraješ, hraješ?

HUGO Ano, tati.

PLUDEK A jak ti to jde?

HUGO Ale špatně, tati, špatně.

PLUDKOVÁ Petře, nešel bys na pár minut do sklepa?
(Petr odchází)

Každou chvíli přijde Kalabis, to by tak ještě scházelo, aby se tady potkal s Petrem! Všichni o Petrovi říkají, že vypadá jako buržoazní intelektuál – a nemáš přece zapotřebí, abys kvůli němu přišel do maléru!

PLUDEK Máš recht, Božka! Jsem přece, sakra, synem chudého rolníka ze šesti dětí! Mám pět chudých prastrýců!

PLUDKOVÁ Petr je černá ovce v rodině!

PLUDEK Černý Petr! *(K Hugovi)* Milý synu! Jádrem národa jsou střední vrstvy. A proč? Ani klekánice nenosí semenec na půdu sama! Jaroš chtěl být zlatníkem a byl. Brzy ukončíš školu. Zeptal ses už sám sebe?

HUGO Ne, tati.

PLUDEK Slyšíš to, Boženo?

PLUDKOVÁ Oldo, klid! Nezvonil někdo?

PLUDEK Ne.

PLUDKOVÁ Poslyš, Oldřichu –

(Hugo táhne a přejde)

Tak co, jak ti to jde?

HUGO Dobře, mami.

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK Jedna.

PLUDKOVÁ Už by tady měl být –

PLUDEK Asi se trochu zdržel.

PLUDKOVÁ Jak to, zdržel?

PLUDEK Třeba někoho potkal a zapovídal se –

PLUDKOVÁ Ale koho?

PLUDEK Přítel z vojny –

PLUDKOVÁ Říkal jsi přece, že na vojně nebyl!

PLUDEK Tak vidíš! Určitě přijde! Mám?

PLUDKOVÁ Jen aby! Musíš!

PLUDEK Milý synu! Jádrem národa jsou střední vrstvy. A proč? Kdo se hádá o komáří řešeto, nemůže tančit s kozou u Podmokel! Jaroš vždycky říkal – život, to je nepopsaná kniha. Ty opravdu nevíš, co do ní napíšeš?

HUGO Ne, tati.

PLUDEK Slyšíš to, Boženo?

PLUDKOVÁ Oldo, klid! Nezvonil někdo?

(Přichází Petr)

PLUDEK Ne. *(K Hugovi)* Milý synu! *(K Pludkové)* Mám?

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK Dvě.

PLUDKOVÁ Už? Musíš!

PLUDEK Milý synu!

HUGO (*táhne*) Šach! (*Přejde*)

PLUDEK Tak co, hraješ, hraješ?

HUGO Ano, tati.

PLUDEK A jak ti to jde?

HUGO Ale špatně, tati, špatně.

PLUDKOVÁ Petře, nešel bys na pár minut na půdu?

(*Petr odchází*)

Kdyby byl jen intelektuál, vem to čert, intelektuálové jsou dneska celkem povoleni, ale on si najust vzpomene, že bude zrovna buržoazní!

PLUDEK Samé schválnosti! (*K Hugovi*) Milý synu!

Ani kolínští husaři nechodí do lesa bez obojku!

Jaroš myslel na svou budoucnost, a proto se učil a učil a učil. Myslel jsi už na svou budoucnost?

HUGO Ne, tati.

PLUDEK Jak to?

HUGO Učil jsem se, tati.

PLUDEK Slyšíš to, Boženo?

PLUDKOVÁ Oldo, klid! Nezvonil někdo?

PLUDEK Ne.

PLUDKOVÁ Poslyš, Oldřichu -

(*Hugo táhne a přejde*)

Tak co, jak ti to jde?

HUGO Dobře, mami.

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK Tři.

PLUDKOVÁ Už by tady měl být -

PLUDEK Asi se trochu zdržel.

PLUDKOVÁ Jak to, zdržel?

PLUDEK Třeba někoho potkal a zapovídal se –
PLUDKOVÁ Ale koho?
PLUDEK Přítel z mládí –
PLUDKOVÁ Víš přece, že mládí žádné neměl!
PLUDEK Mládí neměl, ale měl v mládí přátele! Anebo nejsem snad jeho přítel z mládí?
PLUDKOVÁ Tebe přece nemohl potkat!
PLUDEK Tak vidíš! Určitě přijde! Mám?
PLUDKOVÁ Jen aby! Musíš!
PLUDEK Milý synu! Kdo ví, kde má čmelák žihadlo, tomu nejsou kalhoty nikdy krátké! Když se řekne Jaroš, ozve se Jaroš, a o to jde. Základem života je názor na život. Myslíš, že si ho někdo udělá za tebe?
HUGO Ano, tati. Jaroš. *(Táhne)* Šach! *(Přejde)*
PLUDEK Slyšíš to, Boženo?
PLUDKOVÁ Oldo, klid! Milý Hugo! Bez topůrka ani věrtel nezakopeš! Proto tvůj otec na dnešek pozval – no, zeptej se otce, koho na dnešek pozval!
HUGO Tati, koho jsi na dnešek pozval?
PLUDEK Kolegu Kalabise! No – zeptej se matky, kdo je to kolega Kalabis!
HUGO Mami, kdo je to kolega Kalabis?
PLUDKOVÁ Bývalý spolužák tvého otce! No – zeptej se otce, co s kolegou Kalabisem jako kluk dělal!
HUGO Tati, co jsi s kolegou Kalabisem jako kluk dělal?
PLUDEK Rozbílili jsme okna!
PLUDKOVÁ Bohatým sedlákům!
PLUDEK Ano – a zeptej se matky, čím je kolega Kalabis teď!
HUGO Mami, čím je kolega Kalabis teď?

PLUDKOVÁ Náměstkem! A tvůj otec ho pozval –
PLUDEK Aby si s tebou zahrál šach –
PLUDKOVÁ A při té příležitosti –
PLUDEK Ti poradil –
PLUDKOVÁ Čistě informativně –
PLUDEK Jak bys to –
PLUDKOVÁ Něco –
PLUDEK V životě –
PLUDKOVÁ Rozumíš – ani klekánice nechodí do le-
sa bez obojku!
PLUDEK Nebo jsi někdy viděl, že by kolínští husaři
nosili semenec na půdu sami?
HUGO Neviděl, tati.
PLUDEK Tak vidíš! Nezvonil někdo?
PLUDKOVÁ Ne.
(Hugo táhne a přejde)
Tak co, jak ti to jde?
HUGO Dobře, mami. *(Táhne) Šach! (Přejde)*
PLUDEK Tak co, jak ti to jde?
HUGO Ale špatně, tati, špatně. Moc špatně! *(Táhne
a přejde)*
PLUDKOVÁ Tak co, jak ti to jde?
HUGO Výborně, mami! *(Táhne) Mat!*
PLUDEK Prohrál?
HUGO Ne, vyhrál.
PLUDKOVÁ Vyhrál?
HUGO Ne, prohrál.
PLUDEK Tak vyhrál, nebo prohrál?
HUGO Tady vyhrál a tady prohrál –
PLUDKOVÁ Když tady vyhraješ, tak tady prohraješ?
HUGO A když tady prohraju, tady vyhraju.
PLUDEK Vidíš to, Božka? Než by jednou vyhrál

úplně a podruhé úplně prohrál, raději vždycky trochu vyhraje a trochu prohraje.

PLUDKOVÁ Takový hráč se neztratí!

PLUDEK Ano! Žabinec bez brčka neusmažíš! A proč? Jestli si v dějinách různé vrstvy vyměňují svá dějinná postavení, pak jedině střední vrstvy procházejí dějinami nedotčeny, protože žádné jiné vrstvy se nesnaží zaujmout jejich postavení, a střední vrstvy si tudíž nemají s kým co vyměňovat, a zůstávají tak jedinou skutečně trvalou dějinnou silou. A právě proto střední vrstvy, milý synu, spojují dějiny v jeden souvislý celek, a dělají je tak vůbec dějinami! A nejvýznamnějšími epochami v dějinách jsou v důsledku toho ty epochy, které se dovedou opřít o střední vrstvy a položit do jejich rukou své ideály, aby je tyto ošetřovaly jako své vlastní a posléze předávaly dalším generacím. Žádná epocha nemůže existovat bez středních vrstev, kdežto střední vrstvy mohou naopak existovat nezávisle na všech epochách. A třeba i bez nich! Nebo si myslíš, že je možné střílet káňata, a mít přitom v Berouně maštal? Tak vidíš! A jediná země –

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK A jediná země, která nepotřebuje střední vrstvy, je Japonsko –

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK A jediná země, která nepotřebuje střední vrstvy, je Japonsko, protože jedině Japonců je dost –

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK A jediná země, která nepotřebuje střední

vrstvy, je Japonsko, protože jedině Japonců je dost i bez středních vrstev. Ostatně Japonsko –

PLUDKOVÁ Kolik je hodin?

PLUDEK Pět. Ostatně Japonsko –

PLUDKOVÁ A v kolik měl přijít?

PLUDEK Ve dvanáct. Ostatně Japonsko – co jsem to vlastně chtěl říct o Japonsku?

HUGO Chtěl jsi asi říct, že neuvědomíme-li si včas dějinnou úlohu středních vrstev, přijdou Japonci, kteří střední vrstvy nepotřebují, vytlačí je z dějin a pošlou do Japonska.

PLUDKOVÁ Ve dvanáct? A co když nepřijde?

PLUDEK Správně, Hugo! A nepřej si, aby ses toho strašného dne dožil! (*K Pludkové*) Nepřijde on, přijde někdo jiný!

PLUDKOVÁ Nikdo nepřijde! Nikdo nenapíše! Nikdo nezavolá! Jsme sami! Sami na celém světě!

(*Ozve se zvonek*)

HUGO A Japonců je čím dál víc. Nezvonil někdo?
(*Přichází Petr*)

PLUDKOVÁ Petře, do špajzu! Kalabis je tady!

(*Petr odejde, vstoupí Amálka*)

Co tady děláte?

AMÁLKA Paní, nesu vám –

VŠICHNI Psaní!

AMÁLKA Ne, telegram!

PLUDEK Tak čtete!

AMÁLKA (*čte*) MILY OLDRICHU, NEMUZU K TOBE PRIJIT, MUSIM DNES VECER NA ZAHRADNI SLAVNOST LIKVIDACNIHO URADU. Máte to, Aničko? Není vám zima? Proč? Aha. V půl osmé, ale určitě! Můžu dál? MRZI ME TO A DOUFAM,

ZE SE SEJDEME JINDY. Moc! Dělalj vám krásnou postavu! Jak vždycky vystupovala paní Kantůrková, na tom rohu. Věčně zpívají lesy. A v neděli bychom mohli do Nespek na borůvky, co říkáte? **ZDRAVI TE TVUJ –** No tak! Přece nejste z porculánu! – **FRANTA KALABIS.**

PLUDEK Neprijde! To je nas konec! Bozka, nikdo nas nema rad!

PLUDKOVÁ Nebuď hned hysterický, Oldřichu! Neprijde on za Hugem, prijde vraj Hugo za nim!

PLUDEK Kam?

PLUDKOVÁ Na zahradní slavnost!

PLUDEK Na zahradní slavnost! Hugo! Kravatu – sako –

AMÁLKA No tak já zas jdu – tak na shledanou –
(Nechce se jí pryč, postává)

PLUDKOVÁ To nic, děvče. Já když začínala, dostávala jsem ještě menší role!

AMÁLKA To byla ale jiná doba, milostpaní! Sbohem!
(Odběhne)

PLUDEK Doufám, že se má Hugo před ní na pozoru!

PLUDKOVÁ Nezapomněl jsi, Oldřichu, že je to dcera domovníka?

PLUDEK Tím spíš!

PLUDKOVÁ Nezapomněl jsi, Oldřichu, v jaké době žijeme?

PLUDEK Hned zítra s ní půjde Hugo na procházku!

PLUDKOVÁ No vidíš! Hugo! Kravatu – sako – a vzhůru na zahradní slavnost!

HUGO Musím hrát odvetnou partii –

PLUDEK Slyšíš to, Božka? Tak dlouho jsem krmil sysla, až mi spadla fujara do rákosí! To slyšet Ja-

roš! Odvetnou partii! Když jde o osud člověka! Budoucnost rodiny!

PLUDKOVÁ Hugo, otec mluví o rodině, to ani nevstaneš?

PLUDEK Kdepak! Tytam jsou časy, kdy vstávali! To byli oba ještě malí – brouzdali se travou – četli Branislavovy verše – chytali motýly – my je převinovali jako oko v hlavě – utrhovali jsme si je od úst –

PLUDKOVÁ Oldo, klid! Hugo! Život, to je vlastně taková velká šachovnice! Nic ti to neříká?

HUGO Říká, mami. Topůrkem větel nezakopeš. Kravatu – sako –

(Pludek a Pludková Huga dojatě lbají)

PLUDKOVÁ Ty náš blbečku malá!

PLUDEK Milý synu! Život je boj a ty jsi pes! Vlastně Čech. Nezahyneš-li, nezahynu – zradíš-li, zradíš – budou-li, budem! Jsi můj syn! Kdo neví, jak z konopí, musí do Prahy pro rozum a do Budouli pro budem! Jsi Pludek! Sbohem! Nebo –

(Přichází Petr, Hugo odchází, všichni se za ním dojatě dívají)

PLUDKOVÁ Bylo to překrásné žel všeecko má svůj konec

Polibek kapesník siréna lodní zvonec –

Vrátí se, Oldo? Jistě vrátí

a řekne tiše: mamínko má,
jak je to hezké u nás doma!

PLUDEK *(zplvá)* Už mi koně vyvádějí

PLUDKOVÁ Oldřichu –

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Vzpomínáš na léto v Luhučovicích? Co

jsme tehdy měli bláznivých plánů! Chtěl jsi studovat – organizovat – řídit – Petře, kam zase jdeš? To už nevydržíš ani chvíli v kruhu své rodiny?

(Petr odejde)

Musíme se, Oldo, zase vzchopit – rozumíš: odpoutat od země – rozmáchnout křídla – prostě žít!

Ano, žít – žít – začneme žít nový, lepší život!

PLUDEK Obrok je obrok a hrách je hrách. Nový život? To bychom, sakra, mohli!

Konec prvního dějství

DRUHÉ DĚJSTVÍ

Vchod do zahrady, v níž se koná zahradní slavnost Likvidačního úřadu. U stolku plného různých papírů, razítek apod. sedí Tajemník a Tajemnice, kteří tu vykonávají pořadatelskou službu. Přichází Hugo.

HUGO Dobrý den. Obrok je obrok a hrách je hrách. Je tu kolega Kalabis?

TAJEMNÍK Kalabis Josef, narozený 2. ledna 1940, Kalabis Václav, narozený 18. června 1891, nebo Kalabis František, narozený 4. srpna 1919?

TAJEMNICE Kalabis František, narozený 4. srpna 1919, je omluven. Přednáší dnes večer na domovní schůzi o budoucnosti lidstva.

TAJEMNÍK Odložte si kravatu a sako?

TAJEMNICE Nalézáte se u hlavního vchodu B13. Můžete si zde zakoupit univerzální vstupenku, která vás opravňuje k volnému pohybu po celém areálu zahrady a k návštěvě takřka všech akcí, pořádaných v rámci zahradní slavnosti Likvidačního úřadu –

TAJEMNÍK Jako je například beseda s přednostou vývojového oddělení o nových likvidačních metodách, pořádaná v prostoru u rybníčku –

TAJEMNICE Zábavný kvíz z historie Likvidačního úřadu, pořádaný v altánku římská tři –

TAJEMNÍK Anebo vyprávění žertovných historek z likvidační praxe pátého oddělení, které zaznamenal a bude vyprávět přednosta pátého oddělení –

TAJEMNICE A na kterém se můžete podílet i vy, odevzdal-li jste přesný text svého vyprávění, opatřené lékařským vysvědčením a souhlasem úsekáře, nejpozději dva měsíce před datem zahradní slavnosti na sekretariátu humoru a na ideově regulační komisi.

TAJEMNÍK Opatřte-li si povolení organizačního výboru, můžete si zatančit, a to na Velkém parketu A mezi půl dvanáctou a dvanáctou, a pak mezi tři čtvrtě na jednu a půl druhou. Předtím je totiž Velký parket A vyhrazen likvidačně metodické sekci, mezitím komisi likvidátorů z lidu a potom delimitační subkomisi.

TAJEMNICE Máte-li zájem o použití rozmarných rekvizit, jako papírových kloboučků, veselých lepenkových nosů a podobně, můžete si je vyzvednout přes tajemníka vaší sekce v sekčním skladu a veselit se pak s nimi můžete v okruhu Malého parketu C.

TAJEMNÍK Musíte ovšem respektovat frontu, která stojí už od odpoledne před Malým parketem C a která je bohužel nutná vzhledem k poměrně velkému zájmu o zábavu s rozmarnými rekvizitami a omezeným prostorovým možností Malého parketu C.

TAJEMNICE Čím ukázněněji se zařadíte, tím dříve budete na řadě –

HUGO Promiňte, ale Malý parket C je zřejmě menší než Velký parket A. Proč tedy nepřesunout zábavu s rozmarnými rekvizitami na Velký parket A a tanec sekcí na Malý parket C? Nač strkat nos do dříví, když i konipas zpívá sám? Šach!

(Tajemník a Tajemnice se na sebe několikrát významně podívají)

TAJEMNICE Na první pohled to má logiku –

TAJEMNÍK Bohužel pouze formální –

TAJEMNICE A vlastní obsah návrhu svědčí dokonce o neznalosti některých základních principů.

TAJEMNÍK Anebo vy byste souhlasil s tím, aby důstojný průběh zahradní slavnosti byl narušován nějakým dadaistickým žertováním, k němuž by určitě došlo, kdyby tak důležitý, takřka uzlový bod, jakým je Velký parket A, byl otevřen nezávazným intelektuálštinám?

TAJEMNICE Z čeho ostatně usuzujete, že Velký parket A je větší než Malý parket C? Proč si pořád něco nalhávat?

TAJEMNÍK Kolegové z organizačního výboru jistě dobře věděli, proč zábavu s rozmarnými rekvizitami omezili právě na prostor Malého parketu C!

TAJEMNICE Nebo snad nemáte důvěru k usnesením organizačního výboru?

TAJEMNÍK Složeného z předních pracovníků Likvidačního úřadu?

TAJEMNICE Starých, zkušených kolegů, kteří už v době, kdy vy jste nebyl na světě, obětavě likvidovali?

TAJEMNÍK Za podmínek, o kterých vaše generace nemá ani tušení?

(Přichází Plzák)

PLZÁK Tak co je nového u vchodu? Jak se bavíte?

Nevázne hovor? Zahradní slavnost patří všem!

TAJEMNÍK Děkujeme, nevázne –

TAJEMNICE Nevázne –

PI.ZAK Tak to je fajn! Vůbec je tak nějak fajn, že jste přišli, že tady sloužíte – klidně si zase sedněte – udělejte si pohodlí – uvolněte se – třeba se i odstrojte – zujte – vždyť jste, sakra, tak nějak sami mezi sebou! Tak co – jak se vám líbilo mé zahájení? Dobré, co? To víte – najel jsem na to tak nějak prostě lidsky, abych to tady trochu rozhýbal! Ten lidovej tón jsem si ovšem nezvolil – je mi prostě už tak nějak dán. Nesnáším totiž fráze a ostře se stavím proti každému planému řečnění. Jde to tak nějak už z mého založení: jsem totiž docela obyčejnej člověk z masa, krve a mlíka – prostě, jak se říká, jeden z vás! A klidně jezte, jestli máte co – nebudeme přece koukat na takové formality; víte, mně fakticky nic cizího není lidské! No nic – hlavně že se mi mezi váma podařilo vytvořit takovou přátelskou neoficiální atmosféru – jsem už prostě takový, že kam přijdu, tam je hned srandy kopec! No nic – Likvidační úřad je jistě potřebná instituce se složitou a rozsáhlou administrativní agendou. A přesto vám to tam někdy bohužel tak trochu ujede do byrogratismu! Všimly si toho už složky, rozříkalo se to nahore – a výsledkem je tak nějak dnešní zahradní slavnost. Nebojte se, zatím skutečně nejde o nic jinýho, než abyste se v první fázi tak nějak vopravdu lidsky uvolnili, vytvořili si mezi sebou takový nějaký hezký, teplý lidský vztahy a dali prostě tak nějak na rovinu hlavy dohromady, jak by se to dalo tam u vás prolustovat. Vždyť vy, kluci, fakt nežijete tak nějak jako lidi, fakt! To víte, že může ženská otěhotnět i na Měsíci? Když jede na měsíc na dovolenou! Copak

nejíme, sakra, všichni tak nějak z jedné české mámy? No nic – musím už jít, chci se podívat, jestli nevázne hovor v areálu. Bavte se tu zatím tak nějak beze mě!

(Plzák odejde, dlouhá pauza)

TAJEMNÍK Tak co doma? Co děti? Zlobí? Zlobí?

TAJEMNICE Ani ne – nemám děti – nemám –

TAJEMNÍK Co to? Co to? Nejste vdána?

TAJEMNICE Nejsem – nejsem – a vy?

TAJEMNÍK Taky ne – taky ne –

TAJEMNICE A co děti? Co děti?

TAJEMNÍK Ale to víte – zlobí – zlobí –

(Pauza)

TAJEMNICE Poslyšte – Velký parket A – díváme-li se na něj s odstupem času –

TAJEMNÍK Co?

TAJEMNICE Je v určitém smyslu opravdu –

TAJEMNÍK Co?

TAJEMNICE Větší než Malý parket C –

TAJEMNÍK V nové historické situaci určitě!

TAJEMNICE Zatajili nám to, že?

TAJEMNÍK Ale nebojme se nyní otevřeně říct: přesuneme-li zábavu s rozmarnými rekvizitami na Velký parket A –

TAJEMNICE Umožníme tím daleko většímu počtu úředníků zábavu s rozmarnými rekvizitami!

TAJEMNÍK Dnes už se přece rozmarných rekvizit bát nemusíme!

TAJEMNICE A není to zase jen past na myši?

TAJEMNÍK Kolegyně!

TAJEMNICE Promiňte! Velký parket A je skutečně velký! Obdivuji odvalu, s jakou nám to bylo

odhaleno! Tak co doma? Co děti? Zlobí? Zlobí?
HUGO Promiňte, ale kolikrát je Velký parket A větší než Malý parket C, tolikrát víc úředníků se může veselit s veselými nosy najednou! Kdo loví ryby u Klatov, nemusí skákat do jahod! Šach!

TAJEMNÍK No a? Říkat tyhle věci není dnes žádné hrdinství! Nechápete, že budeme-li donekonečna omílat dávno probojovanou pravdu, že Velký parket A je skutečně velký, nahradíme tím jen jednu frázi druhou? Ne, ne! O co dnes jde, to jsou činy, nikoli slova!

TAJEMNICE Přesně to jsem prve měla na mysli – fakt!

(Přichází Plzák)

PLZÁK Tak co je nového u vchodu? Jak se bavíte? Nevázne hovor? Zahradní slavnost patří všem!

TAJEMNICE Děkujeme, nevázne –

TAJEMNÍK Nevázne –

PLZÁK Tak to jsem rád! Zahrál jsem vám zřejmě svým zahájením do noty! A bodejť by ne – nejsem přece, sakra, v zahajování žádný začátečník!

TAJEMNICE Zahajujete často?

PLZÁK To je otázka! Vždyť to je tak nějak mé zaměstnání! Jsem přece odborným zahajovačem besed, konferencí a slavností, dělám na Zahajovačské službě, závod 02!

TAJEMNÍK Hned jak jste si vzal slovo, poznali jsme, že jste odborník na slovo vzatý!

PLZÁK Mám dlouholetou zahajovačskou praxi a zahradní slavnosti jsou mojí specializací! Zahajuju ovšem tak nějak z lidské potřeby, ne proto, že to je mé zaměstnání!

TAJEMNICE A to jsou všichni zahajovači takoví jako vy?

PLZÁK Bohužel ne, jsou mezi námi na Zahajovačské službě dva tábory: staří dogmatictí frázisté a my mladí, kteří máme smysl pro humor. Vidíte, že i my máme své interní problémy! Abyste je pak neměli mít vy! Ne, ne, ještě zdaleka není každý zahajovač na té výši, na které bychom ho chtěli mít!

TAJEMNÍK Vy ale jste na té výši, na které byste vás chtěl mít!

PLZÁK Snažím se slabším kolegům pomoci, ukázat jim cestu. Ostatně hlavní je, že přesto všechno je Zahajovačská služba jako celek dnes tak nějak na čele boje za nový přístup k člověku!

TAJEMNICE Musíme se od vás ještě moc a moc učit.

TAJEMNÍK Moc!

PLZÁK Moc! Četli jste mou brožuru Za lidový charakter zahradních slavností, pořádaných našimi úřady?

TAJEMNICE Chystám se na ni -

TAJEMNÍK Já také -

PLZÁK No jo, hoši, to se ale potom nedivte - tyhle věci je fakt nutný tak nějak sledovat - to není žádná buzerace! Ve své knize jsem rozvinul tezi, že každá zahradní slavnost by měla být především platformou zdravé, lidové a přitom ukázněné zábavy všech úředníků. Ostatně vaše zahradní slavnost má všechny předpoklady k tomu, aby se takovou platformou stala!

TAJEMNICE Děkujeme -

TAJEMNÍK Děkujem -

PLZÁK Dělán pro vás rád. My, zahajovači, máme vás, likvidační úředníky, tak nějak od plíc rádi, jak už to mezi dělníky bývá!

TAJEMNICE My, likvidační úředníci, vás, zahajovače, také!

PLZÁK Tak vidíte! V určitý fázi je skutečně hrozně důležitý, když si lidi tak nějak na rovinu řeknou, že jsou tak nějak lidi. Jenomže vývoj jde dál a my nemůžeme zůstat u takových abstraktních proklamací! Víte, já vždycky říkám: člověk – ten žije! A stejně vy musíte – nebojme se to říct na plnou hubu – tak nějak žít! Von totiž život, kluci, je šíleně krásná věc! Nemyslíte?

TAJEMNÍK Je –

TAJEMNICE Šíleně –

PLZÁK A von i ten likvidační úředník má právo na ten kus toho vopravdu nějak jako plnýho – rozumíte, plnýho – života! A von i von musí mít nějaký ty lidský vady – vony i vony k němu nějak jako patřej! Doufám, že i vy máte každej nějakou tu vadu – jinak bychom si fakt nějak jako nerozuměli, fakt! Já totiž s nějakými papírovými šematy vopravdu pracovat nebudu, čestný slovo, že ne!

TAJEMNICE Já mám vady –

TAJEMNÍK Já také. Jsem sprostý –

PLZÁK V jakém smyslu?

TAJEMNÍK Mám doma oplzlou fotku –

PLZÁK Jo? A vy?

TAJEMNICE Já také.

PLZÁK Přidat, hoši, přidat! Víte, já nesnáším suchaři, jenž strkají hlavu do písek před takovými problémy, jako je například ten kus citovýho

života! Copak i třeba taková láska není setsakra-
mentsky potřebná věc – když se za to umí chyt-
nout? Podchytit i tyhle věci patří přece, hergot, tak
nějak k práci s člověkem! Jak říkají lidé u nás
doma, na Podřipsku: chyt zajíce, ať ho máš! No
řekněte sami –

TAJEMNICE Určitě!

TAJEMNÍK Chyt zajíce, ať ho máš!

PLZÁK No nic – musím už jít, chci se podívat, jestli
nevázne hovor v areálu. Bavte se tu zatím tak ně-
jak beze mě.

(Plzák odejde, pauza)

TAJEMNÍK Vy –

TAJEMNICE Prosím –

TAJEMNÍK Podívejte – vrabec! Letí – mech kvete –
louky šumí – příroda –

TAJEMNICE Prosím?

TAJEMNÍK Povídám: vrabci letí – mech kvete – lou-
ky čumí –

TAJEMNICE Jo, příroda!

TAJEMNÍK Tak, tak. Máte vlasy – hezké – zlaté –
jako padouchy – totiž blatouchy – a nos jako ru-
dou růži – respektive pomněnku – bílou –

TAJEMNICE Podívejte – vrabec!

TAJEMNÍK Co?

TAJEMNICE Letí –

TAJEMNÍK A ňadra máte –

TAJEMNICE Já vím!

TAJEMNÍK Jako dvě – dva – jako dva ty – dvě stu-
dánky – totiž promiňte, míče – jako dva míče jsem
chtěl říct – promiňte –

TAJEMNICE To je dobrý –

- TAJEMNÍK** A oči jako dva – dvě – jako dvě ty – dva míče – totiž ne míče – ale blatouchy –
- TAJEMNICE** A co doma? Co doma?
- TAJEMNÍK** Ale to víte – příroda – respektive pomněnky –
- TAJEMNICE** A co míče? Zlobí? Zlobí?
- TAJEMNÍK** Ani ne – ani ne – kvetou –
- TAJEMNICE** Vy nejste vdán?
- TAJEMNÍK** Totiž šumí – ne vrabci – mech – mech čumí jako dva – dvě – dva pomňouky – totiž ty – Hergot! To by mě zajímalo, kdo si tuhle akci vymyslel! Chyt zajíce, ať ho máš! Blbec!
- TAJEMNICE** Kolego!
- TAJEMNÍK** Promiňte! Velký parket A je skutečně velký! Obdivuji odvalu, s jakou nám to bylo odhaleno! Podívejte – vrabec!
- HUGO** Promiňte, ale kdyby se před hodinou provedl přesun zábavy s rozmarnými rekvizitami na Velký parket A, mohla být fronta už o sto metrů kratší. Budeme-li donekonečna omílat dávno probíjovanou pravdu, že Velký parket A je skutečně velký, nahradíme jen jednu frázi druhou. O co teď jde, jsou činy, nikoli slova! Nikdy se nemá střílet z flobertky do kopřiv! Šach!
- TAJEMNICE** Vášnivě nesouhlasím! Jsou pravdy, které nám nikdy nemohou zevšednět! A já nedopustím, aby pravdy tak nám všem drahé, jako je pravda, že Velký parket A je skutečně velký, byly poutouchle bagatelizovány poukazem na jejich domnělou samozřejmost! Nic není totiž samozřejmé, dokud mezi námi číhá poslední z těch, kteří by nás nejraději neviděli na žádném parketu!

TAJEMNÍK Přesně to jsem měl prve na mysli – fakt!
(*Přichází Plzák, na nose má veselý lepenkový nos*)

PLZÁK Tak co je nového u vchodu? Jak se bavíte?
Nevázne hovor? Zahradní slavnost patří všem!

TAJEMNÍK Děkujeme, nevázne –

TAJEMNICE Nevázne –

PLZÁK A o čempak si povídáte?

TAJEMNÍK O lásce –

PLZÁK No – to je hezké! I láska patří tak nějak k člověku! A dnešní člověk má bohaté city, bohatší než kterýkoli předešlý člověk! Právě proto je ale nutno dávat dnes ve zvýšené míře pozor na to, aby láska nepřesáhla určitou optimální mez únosnosti – v takovém případě se nám totiž může stát, že nám láska probudí v lidech i dočasné smutky!

TAJEMNICE A s těmi je nutno radikálně zúčtovat!

TAJEMNÍK Nejde-li ovšem o smutky konstruktivní – i takové známe, a nesmíme proto postupovat mechanicky, abychom nevylili s dítětem i vaničku –

TAJEMNICE Pokud se ovšem pod vaničkou konstruktivních smutků neskrývají smutky destruktivní –

TAJEMNÍK Já jsem v otázce smutků optimista!

TAJEMNICE Já jsem zase nepřítel laciného huráoptimismu!

PLZÁK Jsem rád, že diskutujete! My dnes musíme diskutovat – a nesmíme se přitom zaleknout ani protichůdných názorů – každý, komu jde upřímně o naši společnou věc, by měl mít jeden až tři protichůdné názory – jak se hezky praví v usnesení dvaatřicáté zahajovačské konference. To víte, že může ženská otěhotnět i na Měsíci?

TAJEMNICE Když jede na měsíc na dovolenou –
PLZÁK (*podrážděně*) Vtupy – vtupy – samé vtupy – Proč si nepovídáte například o umění? To by bylo materiálu k diskusi hned habaděj! Anebo nemáme snad v umění ještě celý pytel setsakramentsky palčivých problémů?

TAJEMNICE Zrovna jsem chtěla převést řeč na umění –

PLZÁK Umění – tomu říkám slovo do pralice! Sám mám umění tak nějak osobně rád – považuji je za koření života! A naše doba přímo volá po velkých dramatech se šťavnatými hrdiny – po odvážných, smělych krajinomalbách – současný divák potřebuje stále víc současné hry – stále současnější! Umění by se mělo stát organickou součástí života každého z nás –

TAJEMNICE Správně! Hned na příští poradě delimitační subkomise chci přednést několik lyrickoepických veršů!

HUGO (*pro sebe*) Lyrickoepické verše –

PLZÁK Je jistě dobře, že vás pálí otázka umění, nesmíte však umění zas nějak jednostranně přeceňovat, abyste neupadli do nezdravého a duchu našich zahradních slavností hluboce cizího estétství. Jako bychom neměli například v takové technice ještě celý pytel setsakramentsky palčivých problémů!

TAJEMNÍK Zrovna jsem chtěl převést řeč na techniku –

PLZÁK Technika – tomu říkám slovo do pralice! Tvrdím totiž, že žijeme v technickém století: magnet – telefon – magnet – o tom se nesnilo ani Verne-rovil!

- TAJEMNÍK** Četl jsem nedávno Dvacet tisíc mil pod mořem –
- PLZÁK** A my dokážeme brzo číst ještě hlouběji pod mořem!
- TAJEMNÍK** O objevech kapitána Nema –
- PLZÁK** Nemá! Ani potuchy nemá Verner o objevech našich kapitánů vědy! Technika by se měla stát organickou součástí života každého z nás –
- TAJEMNÍK** Správně! Hned na příští poradě likvidačně metodické sekce navrhnu, abychom se znovu zamysleli o možnostech chemizace likvidační praxe!
- HUGO** (*pro sebe*) Chemizace likvidační praxe –
- PLZÁK** Je jistě dobře, že vás pálí otázka techniky, nesmíte však techniku zas nějak jednostranně přeceňovat, abyste neupadli do zhoubného technicismu, který mění člověka v mechanickou součástku odlidštěného světa bezduché civilizace. Jako bychom neměli například v takovém umění ještě celý pytel setsakramentsky palčivých problémů!
- TAJEMNICE** Zrovna jsem chtěla převést řeč na umění –
- PLZÁK** Umění – tomu říkám slovo do pranice! Kolegové z kultury jistě dobře vědí, proč chystají výnos o umělecké odvaze! Bude platit už od druhého kvartálu!
- TAJEMNICE** Správně! Umění musí provokovat odvážnými formálními experimenty – impresionismus a tak –
- HUGO** (*pro sebe*) Impresionismus –
- PLZÁK** Je dobře, že vás pálí otázka umění. Neměli byste však podceňovat techniku!

TAJEMNÍK Právě jsem chtěl převést řeč na techniku –

PLZÁK Technika – tomu říkám slovo do pralice!
Kolegové z průmyslu jistě dobře vědí, proč plánují zavedení strojů už od příštího kvartálu!

TAJEMNÍK Správně! Technika musí využít i těch nejnovějších objevů – periodická soustava prvků a tak –

HUGO (*pro sebe*) Periodická soustava prvků –

PLZÁK Je dobře, že vás pálí otázka techniky. Neměli byste však podceňovat umění!

TAJEMNICE Umění – tomu říkám slovo do pralice!

PLZÁK Je dobře, že vás pálí otázka umění –

TAJEMNÍK Neměli byste však podceňovat techniku!

TAJEMNICE Technika – tomu říkám slovo do pralice!

TAJEMNÍK Je dobře, že vás pálí otázka techniky –

TAJEMNICE Neměli byste však podceňovat umění!

TAJEMNÍK Umění – tomu říkám slovo do pralice!

TAJEMNICE Je dobře, že vás pálí otázka umění –

PLZÁK Tak dost! To bychom si tak nějak nerozuměli! Jestli chcete pod pláštěm otevřené diskuse torpedovat přátelskou atmosféru, kterou se mi tady mezi vámi podařilo vytvořit, a jestli máte dokonce v úmyslu podminovat úspěch naší zahradní slavnosti, pak pro vás není v tomto smeleném kolektivu místo! Já tady žádné nešvary krýt nebudu – jsem za- a ne ob-hajovačem! Kdo mi tady bude dělat nějaké vylomeniny, těmahle prackama s ním zatočím, že poletí jak čamrda! Nelezte mi na oči, dokud se lidsky nesblížíte! Chuligáni!

(Tajemník a Tajemnice zděšeně vycouvají)

HUGO *(si tiše mumlá pro sebe)* Lyrickoepické verše – chemizace likvidační praxe – impresionismus – periodická soustava – lyrickoepické verše – chemizace –

PLZÁK Hej, poslyš – co si vlastně o celé věci myslíš ty?

HUGO Já? No tak ze začátku byl ten spor zajímavý, pak se ale trochu zvrhl, že?

(Pauza)

Jistě, už od začátku měl takový nesprávný osobní tón, i když až do konce šlo o zajímavý a aktuální problém, ne?

(Pauza)

Já vím, lze se na to dívat z různých úhlů. stran i pozic, vždycky je však nutné zvážit všechna pro i proti, nemám pravdu?

(Pauza)

Oni vlastně oba měli tak trochu pravdu a oba se tak trochu mýlili – nebo vlastně naopak: oba se mýlili a oba měli pravdu, ne? Asi ano, ne?

(Pauza)

Ano, také si myslím, že ne, i když si nemyslím, že ano. Oba totiž tak nějak zapomněli, že v budoucnosti se bude umění s technikou tak nějak harmonicky doplňovat – lyrickoepické verše pomohou při chemizaci likvidační praxe – periodická soustava prvků pomůže rozvoji impresionismu – na každém technickém výrobku bude zvláštní ploška, vyhrazená pro účinný estetický vjem – komíny atomových elektráren budou pomalovány našimi nejlepšími krajináři – dvacet tisíc mil pod mořem budou čítárny přístupné všem – diferen-

ciální rovnice se budou psát ve verších – na střechách cyklotronů budou divadla malých forem – a v nich se budou recitovat diferenciální rovnice – tak nějak lidsky, ne?

(Plzák se dívá upřeně na Huga, ten zneklidněně vyndává legitimaci a ukazuje mu ji. Plzák si to ovšem vykládá jinak a předkládá zase svou legitimaci Hugovi. Posléze se oba uklidňují)

PLZÁK Hezky mluvíš. Tak nějak lidsky. A přitom jsi na výši. Líbíš se mi. Rodilý zahajovač! No tak ven s tím – kdys toho nechal?

HUGO Vždycky jsem měl k zahajovačství vztah –

PLZÁK A jak jsi uvízl na Likvidáku? Křivda minulosti?

HUGO To tak někdy vítr člověka zavane –

PLZÁK Nebo úkol?

HUGO Každý máme své úkoly –

PLZÁK Zvláštní posláním v terénu, chápu! Škoda – nebyl jsem dneska ve formě!

HUGO Nebylo to tak špatné –

PLZÁK Jsi fajn! Víš – ne že bych se chtěl s tebou bratříčkovat – to nemám ve zvyku – ale musím ti říct, že jsi mi tak nějak přirostl k srdci, fakt!

HUGO Vy jste mi tam taky přirostl –

PLZÁK A tykej mi, jsem Ferda Plzák, tak co!

HUGO Ty jsi mi tam taky přirostl, Plzoune!

PLZÁK Hele, kocoure, co abychom si spolu tak nějak od plic popovídali?

HUGO Jako člověk s člověkem, Ferdo?

PLZÁK Přesně tak! Byl bys pro?

HUGO No jasně! Vždyť si tady celej večer říkám, jak by to bylo fajn, kdybych si s tebou mohl tak

nějak na rovinu pošprechtit! (*Nasazuje si Plzákův veselý nos*) Tak co váš starej? Zlobí? Zlobí?

PLZÁK Šerif? Bez chyb není, ale aspoň dře, zastihneš ho tam ještě teď!

HUGO V noci?

PLZÁK A co ty vlastně likviduješ?

HUGO Takže bych se za ním mohl hned vypravit?

PLZÁK Jdeš za ním?

HUGO Nebo nemůžu?

PLZÁK Co bys nemoh? A copak, copak?

HUGO Ale tak – na kus řeči – poplkat si –

PLZÁK Chápu, nechci vyzvídat –

HUGO Klidně vyzvídej –

PLZÁK Můžu?

HUGO Jasný!

PLZÁK Tak copak, copak?

HUGO Ale tak – na kus řeči – poplkat si –

PLZÁK Chápu, nechci vyzvídat –

HUGO Klidně vyzvídej –

PLZÁK Můžu?

HUGO Jasný!

PLZÁK Tak copak, copak?

HUGO Ale tak – na kus řeči – poplkat si –

PLZÁK No tak dělaly se na Zahajovárně chyby, dělaly, to víme všichni! Hlavně že to bude celý tak nějak v rukou profíka –

HUGO Co myslíš, nebude mi házet klacky pod nohy?

PLZÁK Historická nutnost je historická nutnost – to pochopí. Byli jinačí, a taky museli pochopit!

HUGO Já jsem v podstatě docela obyčejnej člověk z masa, krve a mlíka – a nic cizího mi taky není lidské!

- PLZÁK** Budeš postupovat aspoň citlivě – s pochopením pro lidi – a to je fajn.
- HUGO** Nesnáším ovšem fráze a ostře se stavím proti každému planému řečnění!
- PLZÁK** Tohle říkám naprosto upřímně – fakt! Jako bys mě neznal, kocoure!
- HUGO** A to nemluvím o suchaři, jenž strkají hlavu do písek před palčivými problémy!
- PLZÁK** Já se pravdy nikdy nebál! Když jde o věc, musí osobní zájmy stranou!
- HUGO** Jistě mi vyjde vsříc – vždyť jsme všichni, sakra, tak nějak z jedný český mámy!
- PLZÁK** Absolutně souhlasím! Nesmíš nás ale všechny házet, jak se říká, do jednoho pytle! I při likvidaci je nutný tak nějak rozlišovat! Například takovej já –
- HUGO** No nic – jsem rád, že se mi tady podařilo vytvořit takovou přátelskou, neoficiální atmosféru – teď už ale vážně musím jít! Vždyť se nevidíme naposled – kdoví, jestli už zítra nebudu mezi váma jako doma!
- PLZÁK** S náma budeš rychle hotovej –
- HUGO** Tak, a teď se tu bav tak nějak beze mě –
- PLZÁK** Chápu tě! Je bouřlivá doba – všechno je v pohybu –
- HUGO** Odpočiň si –
- PLZÁK** Všechno se překotně vyvíjí –
- HUGO** Uklidni se –
- PLZÁK** Co je dnes nové, bude zítra staré –
- HUGO** Uvolni se –
- PLZÁK** Hledáme nové cesty –
- HUGO** Udělej si pohodlí –

PLZÁK Otevíráme okna –

HUGO Třeba se i svlíkni –

PLZÁK Ledy pukají – taje –

HUGO Zuj se –

PLZÁK Včera byla Zahajovačská služba na čele –
zítra bude na chvostu –

HUGO A klidně se i vyspi – vždyť i zahajovači jsou,
sakra, tak nějak lidi! Jak říkají lidé u nás doma, na
Podřipsku: chyt zajíce, ať ho máš! Šach!

(Hugo spěšně odejde. Plzák zničeně dosedne. Zvolna přicházejí Tajemník a Tajemnice. Pauza. Pak začne Tajemník ze sebe nejistě soukat svou „zprávu“. Plzák nehnutě sedí, civí před sebe a nebere je na vědomí)

TAJEMNÍK Už jsme se sblížili – říkali jsme si různá
fakta ze svého soukromí – házeli jsme po sobě
šiškami – lechtali se – šfouchali – přetlačovali – já
tahal kolegyni likvidační tajemnici za vlasy – ko-
legyně likvidační tajemnice mě zase kousala – ale
v dobrém! Pak jsme si ukazovali různé zvláštnos-
ti, které na sobě máme – moc nás to zajímalo –
klidně jsme přitom po sobě sahalí – a nakonec
jsme si dokonce několikrát tykli!

PLZÁK Nechte toho! No – co koukáte! Myslíte, že
mi na vás záleží? Vůbec ne, vůbec, vůbec! Jste pro
mě vzduch. Neexistujete. Vůbec vás nevidím! No
tak – co nejdete? Zahajovačská služba se likvidu-
je, musíte být přece u toho! Aby vám nic neuniklo!
*(Plzák vztekle odejde. Tajemník chvilku nechápavě civí,
pak pochopí a začne radostně přecházet po scéně)*

TAJEMNÍK Pašáci! Pašáci! *(Zarazí se)* Zahajovačská
služba se bude likvidovat podle Áčka, nebo podle
Běčka? *(Opět přechází)* Opravdu pašáci!

TAJEMNICE (*smutně*) To je všechno, Pepíku, co mi teď řekneš?

TAJEMNÍK Buď ráda, že je zase klid! A pojdte likvidovat, ať nepřijdem pozdě!

(Tajemnice začne vzlykat a rychle odchází, za ní jde s radostným úsměvem Tajemník. Než však stačí odejít, vtrhne na scénu rozzuřený Plzák a zvolá jim do obličeje)

PLZÁK A jestli chcete něco vědět, tak než vy začnete likvidovat, budu já už dávno v posteli! V posteli! V posteli! *(Vztekle na ně vyplúzne jazyk)*

Konec druhého dějství

Přestávka

TŘETÍ DĚJSTVÍ

Kancelář Zahajovačské služby. U stolu s mnoha listinami sedí Ředitel a Tajemnice, která provádí likvidaci: přebírá od ředitele jednotlivé papíry a fascikly, registruje je, označuje, razítkuje a posléze ukládá do ohromného koše, který leží opodál. Hovor nijak nenarušuje průběh likvidačních prací.

ŘEDITEL Kolegyně likvidační tajemnice –

TAJEMNICE Prosím –

ŘEDITEL Mohu se vás na něco zeptat?

TAJEMNICE Zajisté!

ŘEDITEL Bude ta likvidace dlouho trvat?

TAJEMNICE Proč se ptáte?

ŘEDITEL Vám se nechce do postele?

TAJEMNICE Jak to myslíte?

ŘEDITEL Nijak zle –

TAJEMNICE Nemůže to dlouho trvat, organizační struktura Zahajovačské služby nám totiž dovoluje postupovat novým způsobem: podle Céčka, což je kombinace Áčka s Béčkem. Já dělám odzdola Áčko, to je předběžnou registračně formální likvidaci, a kolega dělá odshora Béčko, to je vlastně normálně delimitační likvidaci. Postupujeme prostě proti sobě.

ŘEDITEL Už tomu rozumím! Takže se asi vprostředku potkáte –

TAJEMNICE To ne. Podle likvidačního harmonogramu se máme potkat ve třetím patře. Ale není vyloučeno, že kolega bude napřed – je to starý dřič.

ŘEDITEL Nějaký blbec, jo?

TAJEMNICE Tak o něm, prosím, nemluvte! Aspoň přede mnou ne -

ŘEDITEL Promiňte, nevěděl jsem -

(Krátká pauza)

TAJEMNICE *(vybuchne)* No bůže - to je toho! Nebo si myslíte, že já nejsem ženská?

ŘEDITEL Vždyť já nic neřkám!

TAJEMNICE Tak promiňte -

ŘEDITEL Takže váš kolega se tady může vlastně každou chvíli objevit!

TAJEMNICE Ano, musíme si pospíšet.

(Mezitím Tajemnice zpracovala a uložila do koše všechny listiny a nyní sundává Řediteli jeho glotový plášť, zapíše si inventární číslo, razítkuje ho a hází také do koše. Při dalším dialogu - jakoby mimochodem - likviduje Řediteli i sako, vázanku, košili a posléze i kalhoty, takže od konce tohoto výstupu až do konce dějství zůstává Ředitel pouze v tričku a v trenýrkách)

Máte soupis likvidačních forem?

ŘEDITEL Ano.

TAJEMNICE A soupis delimitačních norem?

ŘEDITEL Ten ne.

TAJEMNICE To je pětka? *(Týká se pláště)*

ŘEDITEL Jo.

TAJEMNICE Ale soupis likvidačních forem je bez soupisu delimitačních norem neplatný!

ŘEDITEL A to by nestačil soupis likvidačních norem podložený soupisem delimitačních forem?

TAJEMNICE To by zneplatnilo celou likvidaci.

ŘEDITEL Není to trochu formální norma?

TAJEMNICE Naopak: je to zcela normální forma. Kolik? *(Týká se saka)*

- ŘEDITEL Šedesát v pase a třicet v ramenou.
TAJEMNICE Podšívka natržená.
ŘEDITEL Nechci se přít, ale kde –
TAJEMNICE U levého rukávu.
ŘEDITEL Nechci se přít, ale kde –
TAJEMNICE Je to předepsáno sborníkem likvidač-
ných předpisů.
ŘEDITEL Nechci se přít, ale kde byl ten sborník pro-
jednán?
TAJEMNICE Na letošním likvidačním aktivu.
ŘEDITEL A kde byl pak odsouhlasen?
TAJEMNICE Na loňské likvidační konferenci.
ŘEDITEL A unesporněn?
TAJEMNICE Na předloňském likvidačním zasedá-
ní, které jste vy osobně zahajoval, ostatně veli-
ce hezky: použil jste při tom několika Šrámkov-
ých veršů ze Splavu. Vzpomínáte? Tisíc jsem sly-
šela –
ŘEDITEL Houslí a fléten, a to byl květen –
TAJEMNICE Anebo: Kyj v pravé ruce –
ŘEDITEL V levé mladou krásnou ženu –
TAJEMNICE Anebo: Slyš ty mne, čtyřlístku, slyš ty
mne, jeteli –
ŘEDITEL Nyní mu nesmím už říkati příteli –
TAJEMNICE Ach bože! (*Rozpláče se*)
ŘEDITEL No tak – kolegyně likvidační tajemnice –
pro jedno kvítí slunce nesvítí – jste přece žena –
tak se vzmužte!
TAJEMNICE (*se vzmuží – je ihned docela normální*)
Tak předpis o soupisu delimitačních norem ne-
znáte?
ŘEDITEL Tisíc jsem tenkrát slyšel houslí a fléten –

a tak ten předpis jsem přeslechl! *(Důvěrně)* Měl jsem totiž hlavu v Písku –

TAJEMNICE Tak vidíte! Kdyby šlo o jiný typ likvidace, mohla bych snad přimhouřit oko –

ŘEDITEL O který typ likvidace vlastně jde?

TAJEMNICE O likvidaci cestou delimitace.

ŘEDITEL To budeme přiřazeni k jinému podniku?

TAJEMNICE Asi ke klempířům.

ŘEDITEL A jak tam budeme zorganizováni?

TAJEMNICE Budou zřejmě založeny takzvané kolklempy, což jsou jakési komplexní kolektivy, složené vždy z jednoho klempíře a osmi zahajovačů.

ŘEDITEL A ty kolklempy budou zahajovat, nebo klempat?

TAJEMNICE Samozřejmě klempat. Límeec?

ŘEDITEL Čtyřicet –

TAJEMNICE No – a tím bychom měli Áčko v podstatě za sebou! *(Skládá své papíry a zavírá koš)* Jdu teď o patro výš, pro koš se zastavím na zpáteční cestě. Kolega přijde každou chvíli dělat Běčko – Ach bože! Já nejsem žena, já jsem strom! *(Vzlykajíc odejde)*

ŘEDITEL *(jde ke koši, otevře ho a chvíli se do něho smutně dívá; pak si povzdechne)* Těžká doba –

(Po chvilce se vzpamatuje a zasedne opět ke svému stolu, znovu se zasní – až se mu začnou klížit vlčka. Chvíli s tím zápasí, pak se probere) Jardo, vydrž!

(Ředitel usne. Vstoupí Hugo – na nose má stále ještě lepenkový nos)

HUGO Zdravíčko, šerife!

ŘEDITEL *(ihned vyskočí)* Co? A jo! Ano – ano – to jsem já – tak nějak –

HUGO Vy jste se lekl!

ŘEDITEL Naopak! Děkuji!

HUGO Klidně se zase posaďte! Jsme lidi, ne? Tak co ledviny?

ŘEDITEL Děkuji! Játra -

HUGO Dyk je to jedno, jsme tak nějak sami mezi sebou, ne?

ŘEDITEL Ano - samozřejmě -

(Pauza)

HUGO Tak co, kocoure, jak se máme? Co děláme?

ŘEDITEL Ale to víme! Žijeme - zahajujeme - kocoure -

HUGO To je správné, že žijeme, jen žijme!

(Pauza)

ŘEDITEL Tak říkajíc - jak začneme?

HUGO No tak to záleží - tak říkajíc - na nás, ne?

ŘEDITEL Nepochybně - nepochybně -

(Pauza)

HUGO Tak my jsme tady šerif, ju?

ŘEDITEL Ju.

HUGO Fakt ju?

ŘEDITEL Když proti tomu nic nemáme - fakt ju!

HUGO No tak to je jistě podnětné, že jím jsme! My si nás vážíme! Myslíme, že to je tak nějak hrozně čestná a odpovědná funkce! Kouříme?

ŘEDITEL Ne, děkujeme. Víme - už jsme na nás čekali! Už jsme se těšili! Posadme se - kouříme?

HUGO Ne, děkujeme. Víme - my tak nějak chápem vobrodnej význam Zahajovačský služby v rámci naší společnosti - a vobrodnej význam šerifa v rámci Zahajovačský služby - kouříme?

ŘEDITEL Ne, děkujeme. Víme, ne že bychom ne-

chtěli klempat, to vůbec ne, my rádi klempeme,
ale – jak bychom to řekli – Kouříme?

HUGO Ne, děkujeme. Brzy to opravdu bude tak ně-
jak náš druhej domov, myslíme. Vy nemyslíme?

ŘEDITEL My souhlasíme. Kouříme?

HUGO Nekouříme – víme?

ŘEDITEL Provedeme!

(Pauza)

HUGO Když dovolíme, začneme tak nějak od Evy:
už jako malé děcko jsme zahajovali všechny naše
dětské hry –

ŘEDITEL Roztomilé –

HUGO Když jsme povyrostli –

ŘEDITEL Jako generace?

HUGO Ne, jako jedinec. Já nikdy nedělal umělé pře-
hrady generačních propastí!

ŘEDITEL Já taky ne!

HUGO Všichni lidé jsou vlastně jedna generace, ne?

ŘEDITEL Určitě.

HUGO Tak tedy když jsem povyrostl, zahajoval
jsem zase všechny školní besídky a akademie.

ŘEDITEL Hezké!

HUGO No a dodnes si nenechám ujít žádnou příle-
žitost k zahájení!

ŘEDITEL Záslužné!

HUGO Jsem prostě rodilý zahajovač!

ŘEDITEL Jsem šťasten, že k nám přicházíte právě vy!

HUGO Jste laskav –

ŘEDITEL Budete mít samozřejmě pochopení pro
naše specifické podmínky.

HUGO Vynasnažím se –

ŘEDITEL Práce nám tudíž půjde od ruky.

HUGO Určitě!

ŘEDITEL Ano?

HUGO Ano. Mám totiž řadu specificky zahajovačských vlastností a předpokladů a chápu, myslím, i tak nějak smysl a poslání zahajovačství.

ŘEDITEL Podle mého názoru je zahajovačství tak nějak specifickou formou výchovné práce. Nebo ne?

HUGO Ano. Ale zároveň i její specifickou metodou.

ŘEDITEL Tak formou, nebo metodou?

HUGO Obojím zároveň. A právě v této zvláštní jednotě je jeho specifika.

ŘEDITEL Podnětné!

HUGO Že?

ŘEDITEL Co je ale potom specifické pro obsah zahajovačství?

HUGO Jeho specifická forma.

ŘEDITEL Podnětné!

HUGO Že?

ŘEDITEL Co je ale potom specifické pro formu zahajovačství?

HUGO Jeho specifická metoda.

ŘEDITEL Podnětné!

HUGO Že?

ŘEDITEL Co je ale potom specifické pro metodu zahajovačství?

HUGO Jeho specifický obsah.

ŘEDITEL Trojnásob podnětné!

HUGO Že, že, že?

ŘEDITEL Ano.

HUGO Ano. A tuto specifickou souvztažnost lze nazvat základním zahajovačským trianglem.

ŘEDITEL Ano?

HUGO Ano. Přičemž specifickým znakem tohoto triangu je právě jeho triangulárnost.

ŘEDITEL Ano?

HUGO Ano.

ŘEDITEL To je vskutku podnětný přínos do žhavé problematiky zahajovačské teorie!

HUGO Že? Jsem rád, že si rozumíme!

ŘEDITEL Já jsem taky moc rád!

HUGO Vždycky jsem rád, když se setkám s někým, kdo mi je tak nějak názorově i pocitově příbuzný! Klidně mi tykejte! Kouříš?

ŘEDITEL Ne, děkuji. A ty?

HUGO Ne, děkuji, taky ne. A ty?

ŘEDITEL Ne, děkuji. A ty?

HUGO Není zač. Víš, klidně mě chápej tak nějak jako svého tátu!

ŘEDITEL A ty mě zase jako svou mámu!

HUGO Mami -

(Z portálu vyhlédne Pludková)

PLUDKOVÁ Co chceš?

HUGO Tobě nic!

(Pludková opět zmizí)

Víš, já jsem vlastně přišel -

ŘEDITEL Víím, ale neboj se, vyjdu ti vstříc! Zcela se s tebou ztotožňuji, byl nejvyšší čas! Uvidíš, že budeš se mnou spokojen!

HUGO Víš, já si tak nějak fakt myslím, že sem mezi vás tak nějak fakt patřím, nemyslíš tak nějak?

ŘEDITEL Fakt!

HUGO A zřejmě nám to spolu dobře půjde.

ŘEDITEL Máme prostě štěstí. Kouříš?

- HUGO Ne. A ty?
- ŘEDITEL Ne.
- HUGO Poslyš, ruku na srdce, nejsi ty tak trochu nekuřák?
- ŘEDITEL Kdepak!
- HUGO Aha, rozumím.
- ŘEDITEL No nic – tak se snad dáme do toho, ne?
- HUGO To záleží jen a jen na tobě! Ty jsi tady doma a já jsem ten, co obtěžuje!
- ŘEDITEL Naopak, já jsem ten, co tě zdržuje! Takže bys to tak nějak zahájil?
- HUGO Chceš si mne napřed vyzkoušet, vid? A co mám jako zahájit?
- ŘEDITEL Co? No likvidaci.
- HUGO Likvidaci? A čeho?
- ŘEDITEL Zahajovačské služby přece!
- HUGO Hergot – to je ale hezky vymyšleno! Je to zřejmě bohaté na chytáky. Ale já se chytit nedám!
- ŘEDITEL Ne?
- HUGO Ne.
- ŘEDITEL No tak kdo to tedy může zahájit?
- HUGO Kdo? No jistě příslušný zahajovač.
- ŘEDITEL Příslušný zahajovač? Zahajovači ale nemůžou zahajovat, když jsou v likvidaci!
- HUGO To určitě! A proto by to měl zahájit příslušný likvidační úředník.
- ŘEDITEL Příslušný likvidační úředník? Likvidační úředníci jsou ale od toho, aby věci likvidovali, a ne aby je zahajovali!
- HUGO To určitě! A proto bude nutné uspořádat zvláštní zahajovačské školení likvidačních úředníků.

ŘEDITEL Myslíš?

HUGO Anebo spíš likvidační školení zahajovačů?

ŘEDITEL To musíš vědět ty!

HUGO Nejlepší by bylo uspořádat obě školení současně: zahajovači by školili likvidační úředníky a likvidační úředníci by školili zahajovače.

ŘEDITEL A zahájil by to pak zahajovačem školený likvidační úředník, nebo likvidačním úředníkem školený zahajovač?

HUGO Muselo by se uspořádat ještě jedno školení. zahajovačsky školení likvidační úředníci by školili likvidačně školené zahajovače a likvidační školení zahajovači by školili zahajovačsky školené likvidační úředníky.

ŘEDITEL A zahájil by to pak zahajovačsky školeným likvidačním úředníkem školený likvidačně školený zahajovač, anebo likvidačně školeným zahajovačem školený zahajovačsky školený likvidační úředník?

HUGO Pochopitelně ten druhý!

ŘEDITEL Vidím, že to máš domyšlené až do konce. Teoreticky. Praxe nás však staví před nutnost operativně jednat. Chci, aby ses dostal co nejdřív do postele. Ostatně likvidace Zahajovačské služby nebude fakt žádný problém! Papíry mám v pořádku a už je hotové Áčko.

HUGO Copak Zahajovačská služba se likviduje?

ŘEDITEL Bohužel.

HUGO *(odloží svůj lepenkový nos na stůl)* Bohužel? Jak to myslíš, bohužel? Snad bohudík, ne?

ŘEDITEL Totiž vlastně bohudík! Řekl jsem přece bohudík!

HUGO Skutečně jsi řekl bohudík?

ŘEDITEL Samozřejmě! Přece bych neřekl bohužel!

HUGO Věřím ti, že jsi řekl bohudík. My musíme tak nějak věřit v člověka. Bohužel.

ŘEDITEL Snad bohudík, ne?

HUGO Samozřejmě že bohudík! Anebo ty snad myslíš bohužel?

ŘEDITEL No promiň! Všichni přece dobře víme, že Zahajovačská služba je přežitkem minulosti! A i když nelze popřít, že v údobí boje proti některým projevům byrokratismu v činnosti Likvidačního úřadu sehrála Zahajovačská služba – zásluhou některých zahajovačů, kteří prostřednictvím zdravě nekonvenčního a svěže dynamického vztahu k člověku dokázali prokrestit i na této nezorané půdě cestu mnoha cenným myšlenkám – nesporně –

HUGO Pozitivní úlohu, přesto by upadl –

ŘEDITEL Do liberálního extrémismu ten, kdo by tyto dobově omezené pozitivní rysy neviděl v perspektivě pozdějšího vývoje Zahajovačské služby –

HUGO A kdo by za jejich možná subjektivně pozitivním záměrem neviděl jejich –

ŘEDITEL Určitě objektivně negativní dopad –

ŘEDITEL a HUGO *(společně)* Způsobený tím, že v důsledku nezdravé izolace celého úřadu byly nekriticky přeceněny některé pozitivní prvky v práci Zahajovačské služby a zároveň jednostranně zveličeny některé negativní prvky v práci Likvidačního úřadu, což vedlo nakonec k tomu, že v údobí –
(Ředitel Hugovi už nestačí)

HUGO Kdy nová aktivizace všech pozitivních sil

v Likvidačním úřadě postavila Likvidační úřad opět do čela naší práce jako pevnou a rozvážnou baštu naší jednoty, byla to bohužel právě Zahajovačská služba, která podlehla –

ŘEDITEL Hysterické atmosféře určitých neuváželných výstřelků –

HUGO Vtírajících se sice efektními argumenty z liberalistické zbrojnice abstraktně humanistických frází, nepřekračujících však ve skutečnosti hranice celkem zkonvencionalizovaných způsobů práce, odrážejících se v typické formě například ve

ŘEDITEL Staronovém aparátu –

HUGO Pseudofamiliární zahajovačské frazeologie, ukrývající za rutinou profesionálního humanismu hlubokou názorovou rozbředlost, což dovedlo nakonec Zahajovačskou službu zákonitě do situace podkopávače pozitivního konsolidačního úsilí Likvidačního úřadu, jehož historicky naprosto nutným výrazem je moudrý akt její likvidace!

ŘEDITEL Absolutně souhlasím!

HUGO Vy pořád jen souhlasíte – a skutek utek! Ne, ne, takhle tu likvidaci nikdy neuděláme! Čas letí – přineste mi kafe!

ŘEDITEL Promiňte, ale –

HUGO Opravdu nevím, o jakém „ale“ tu ještě mluvíte –

ŘEDITEL Nemluví o „ale“, ale chci říct –

HUGO Tak vy chcete „ale“ dokonce říct?

ŘEDITEL Nechci říct „ale“, ale –

HUGO Možná nechcete říct „ale, ale“, ale chcete říct „ale“, a to úplně stačí! Mě ale žádným „ale“ neoalíte!

ŘEDITEL Promiňte, ale – kolik chcete kostek?

HUGO Čtyřiadvacet. A už to dál nerozpaťlávejte, teď není čas na slovní hříčky!

(Ředitel vyděšeně vycouvá, Hugo se stává pánem situace: prochází se důležitě po scéně, všechno si odborně prohlíží, až posléze otevře koš a začne z něho vyhazovat štítlivě Ředitelovy svršky. Přichází Tajemník s papíry v ruce – jde likvidovat)

TAJEMNÍK Dobrý den! Tak se dáme do toho, ne?

HUGO Samozřejmě. Kde je tady trezor?

TAJEMNÍK To musíte vědět vy!

HUGO Vy tady neděláte? Dobrý den!

TAJEMNÍK Chci tady dělat –

HUGO A kde děláte?

TAJEMNÍK Na Likvidačním úřadě – *(Podává mu ruku)* Josef Doležal.

HUGO A chcete dělat tady?

TAJEMNÍK Musím tady dělat –

HUGO On se Likvidační úřad likviduje? Hugo Pludek.

TAJEMNÍK Copak on se má Likvidační úřad likvidovat? Josef Doležal.

HUGO *(podává mu ruku)* Hugo Pludek. Nebo snad myslíte, že by se neměl likvidovat?

TAJEMNÍK No promiňte! Všichni přece dobře víme, že Likvidační úřad je přežitkem minulosti! A i když nelze popřít, že v údobí boje proti některým neuváženým výstřelkům v činnosti Zahajovačské služby sehrál Likvidační úřad některými moudrými likvidačními zákroky nesporně pozitivní úlohu, přesto by upadal do sentimentálního staromilství –

HUGO A byrokratického konzervatismu ten, kd by -

TAJEMNÍK Neviděl práci Likvidačního úřadu v perspektivě jeho pozdějšího vývoje, kdy četný mi neuváženými likvidačními zákroky proti mnoha pozitivním prvkům v práci Zahajovačské služby -

HUGO Sehrál Likvidační úřad nesporně negativn úlohu, k čemuž došlo v souvislosti s činností ně- kterých likvidačních úředníků -

TAJEMNÍK Kteří postupně nadřadili -

TAJEMNÍK a HUGO (*společně*) Administrativní strán ku likvidační praxe jejímu společenskému obsa hu, čímž dostala činnost Likvidačního úřadu nezdravě samoučelný charakter, neboť tím byla ná silně odtržena od života -

(*Tajemník Hugovi už nestačt*)

HUGO A zavedena do stojatých vod zkostnatělého byrokratismu, což ovšem nutně otevřelo dveře svévolné činnosti hrstky likvidátorských dobro- druhů, kteří zneužili -

TAJEMNÍK Moudrého úsilí -

HUGO O překonání některých jednostranných vý- střelků v činnosti Zahajovačské služby k tomu, aby demagogicky napadali všechny její pozitivní síly, které úspěšně překonaly údobí její dočasné krize a svou novou, obsáhlou aktivizací postavily Zahajovačskou službu opět do čela našeho úsilí o přehodnocení chybných metod, a vehnali tak Likvidační úřad do úlohy faktické brzdy našeho vývoje a doslova si tím vynutili na náš době od- vážný akt jeho likvidace. Hugo Pludek.

TAJEMNÍK Absolutně souhlasím. Josef Doležal.

HUGO To bych vám taky radil!

(Ukazuje na svršky, které před chvílkou rozházal)

Vidíte tu spoušť? To všechno je jejich práce! Likvidační úřad je v likvidaci, a oni si tady klidně likvidují dál, jako by se nechumelilo!

TAJEMNÍK Tak ona se Zahajovačská služba přece likviduje?

HUGO Představte si! Ještě teď, kdy je nad nimi udělán křížek, se tady roztahují! Nemůžu se na to dívat! Jdu tam!

(Hugo rázně odejde. Přichází Ředitel s kávou, když vidí Tajemníka, zarazí se)

ŘEDITEL Dobrý den -

TAJEMNÍK Dobrý den -

ŘEDITEL Pomocník?

TAJEMNÍK Čí?

ŘEDITEL Toho, co to tady likviduje -

TAJEMNÍK No dovolte! Přece bych nepomáhal těm, kteří se tu roztahují, ačkoli je už dávno nad nimi udělán křížek!

(Ředitel upustí šálek, stojí jako opařen)

Vím přece, že by byl čirý nesmysl likvidovat v době, kdy je Likvidační úřad v likvidaci. Na absurdnost takového počínání mě ostatně upozornil sám Hugo Pludek.

ŘEDITEL Kdo to je?

TAJEMNÍK Bohužel přesně nevím, ale podle všeho někdo, kdo má k likvidaci Likvidačního úřadu velmi blízko; kdoví, zda ji přímo nevede!

(Pauza. Ředitel zvolna zdvihá šálek)

No nic - tak já zase půjdu -

- ŘEDITEL *(náhle plácne Tajemníka do zad)* A co bys chodil, hochu! Posad se – pokecáme! Tak povídej – kde ses tady vlastně vzal?
- TAJEMNÍK Ale to víte – tak – přišel jsem se podívat – pokecat – no nic – tak já zase půjdu –
- ŘEDITEL *(opět plácne)* A co bys chodil, hochu! Posad se – pokecáme! Tak povídej – kde ses tady vlastně vzal?
- TAJEMNÍK Ale to víte – tak – přišel jsem se podívat – pokecat – no nic – tak já zase půjdu –
- ŘEDITEL *(opět plácne)* A co bys chodil, hochu! Posad se – pokecáme! Tak povídej – kde ses tady vlastně vzal?
- TAJEMNÍK Ale to víte – tak – přišel jsem se podívat – pokecat – *(Najednou vybuchne)* No bóže, to je toho! Prostě jsem o tom nevěděl, nó!
- ŘEDITEL *(ho uklidňuje)* No bóže, to je toho! Prostě jsi o tom nevěděl, nó!
- TAJEMNÍK *(se uklidňuje)* Prostě jsem o tom nevěděl, nó!
- ŘEDITEL Prostě jsi o tom nevěděl, nó!
- TAJEMNÍK *(uklidněn)* To je toho –
- ŘEDITEL No bóže! Vždyť jsme kámoši, ne?
- TAJEMNÍK Čo?
- ŘEDITEL Že jsme iba naozaj kámoši!
- TAJEMNÍK Čo vpravíš?
- ŘEDITEL Vpravil som, že jsme iba naozaj kámoši! Hoci!
- TAJEMNÍK A čo jsi tým chcel povedať?
- ŘEDITEL Prisámbohu, nezatváar sa, ako bys nepozrel! Alebo nie istem, sákryš, všetky tak ňáko z jednej československej mamy?

TAJEMNÍK Istem neistem – pre každý prípad idzem likvidovať Likvidačný úrad! Dosvidanija, mamá – naozaj něgrusti –

(Tajemník odchází. Ředitel se několikrát spiklenecky rozhlédne a pak vyndá, velmi opatrně, ze svého stolu dva vycpané špačky a postaví je na stůl. Vstoupí Hugo, Ředitel ptáky vylekaně ukrývá do stolu)

HUGO Co to děláte?

ŘEDITEL Co by? Likviduju –

HUGO Ale, ale, hochu! Co to slyším! Přece byste nelikvidoval v době, kdy je Likvidační úrad v likvidaci! Jste dospělý člověk, tak přece nebudete dělat, proboha, takové klukoviny! Anebo snad chcete, abych to byl nucen rozvířit někde nahore? Jestli si chcete pro nějaké falešné hrdinství kopat sám sobě hrob, tak to klidně řekněte – ale já v takovém případě za sebe neručím!

ŘEDITEL Likvidaci likviduju – likvidaci!

HUGO Jen aby! Doležal už odešel?

ŘEDITEL Bohužel – už odušel – ale možná bych ho ještě chytil na schodech – mám se za ním rozběhnout?

HUGO Jdu píchnout klukům v likvidaci Likvidačního úradu a zapomněl jsem se zeptat, kdo tu likvidaci vlastně vede – chtěl bych jít totiž rovnou za kovářem!

ŘEDITEL Pludek.

HUGO Který? Hugo?

ŘEDITEL Ten.

HUGO Výborně! Jdu za ním! Tak doufám, že tady nebudeš dělat žádné vylomeniny! Mám tě celkem rád a nerad bych s tebou musel zatočit jako s čamrdou! Šach!

(Hugo rázně odchází, pak se ještě vrátí pro svůj papírový nos, nasadí si ho a odejde. Ředitel za ním chvíli civí, pak za ním vyplázne jazyk, opět opatrně vyndá své špačky postaví je tiše na stůl a pak do nich najednou začne vši silou bušit. Vstoupí Tajemnice)

TAJEMNICE Zase tlučete špačky?

ŘEDITEL Promiňte - promiňte -

(Pokouší se špačky rychle uschovat, Tajemnice mu je však energicky vytrhne a hodí do koše)

TAJEMNICE Že se nestydíte! Myslíte, že my nejsme unavení? A všichni to musíme vydržet! Byl tu Pepa?

ŘEDITEL Doležal?

TAJEMNICE Ano.

ŘEDITEL Už odušal.

TAJEMNICE Buďte šťastna, že jste muž! *(Vybuchne v pláč)*

ŘEDITEL Nezdržíte se ještě chvíli? Tak nějak neslužebně? Potřebovala byste se trochu rozptýlit - vždyť jste taky jen člověk!

TAJEMNICE Sprostáku! *(Rázně odchází)*

ŘEDITEL Tak dlouho se chodí s košem likvidovat, až se někde zapomene! No nic - aspoň si mám kde zdřímnout -

(Ředitel vleze do koše. Přichází Tajemnice, snivě hledí do dálky)

TAJEMNICE Zní vítr stříbrný, jak zníval dřív -

ŘEDITEL *(vyhlédne z koše)* A slibuje dar, života dar!
(Tajemnice vstupuje pateticky do koše za Ředitelem. Koš se pomalu zavírá)

Konec třetího dějství

ČTVRTÉ DĚJSTVÍ

Opět byt u Pludků. Jsou tu Pludek a Pludková, oba v nočním úboru.

PLUDEK Ostatně pokud jde o Japonsko – kolik je vůbec hodin?

PLUDKOVÁ Bude šest. Slyšíš?

PLUDEK To už by tady měl být! Co?

PLUDKOVÁ Asi se trochu zdržel. Nejsou to kroky?

PLUDEK Jak to zdržel? To je vítr! Ostatně pokud jde o Japonsko –

PLUDKOVÁ Třeba se na zahradní slavnosti opil! Máš pravdu, je to jen vítr.

PLUDEK Pije jen mléko a mléko tam určitě nečepovali! Nejsou to přece jen kroky? Ostatně pokud jde o Japonsko –

PLUDKOVÁ Proč by nečepovali? Jsou mléčné bary, můžou být i mléčné zahradní slavnosti! Že by to byly opravdu kroky?

PLUDEK To mě nenapadlo, zřejmě se opil a zdržel! Kdo by nám teď chodil po špajzu? Je to vítr.

PLUDKOVÁ To bylo ve špajzu? Večer jsem tam zavírala okno!

PLUDEK Tak přece kroky? Jdu tam! Co jsem to vlastně chtěl říct o Japonsku? *(Jde za scénu a buší do dveří)* Opakuji: Kdo tam? Kdo tam? Opakuji: Ihned otevřete! Ihned otevřete!

(Vrznutí dveří)

Ježíšmarjájózef!

(Zděšeně vycouvá na scénu. Za ním přicházejí provinile Amálka a Petr – oba mají na sobě jen narychlo přehozené kabáty a jsou bosí)

PLUDKOVÁ Ježíšmarjájózef! Co tady děláte?

AMÁLKA Paní, nesu vám telegram!

PLUDEK Tak čtete!

AMÁLKA *(čte)* MILY OLDŘICHU, DOZVEDEL
JSEM SE, ZE TVUJ SYN HUGO BYL POVEREN
VEDENIM LIKVIDACE LIKVIDACNIHO URA-
DU. Máte to, Aničko? Ve dvanáct vyrazíme. To
nemusíte, vezmu šunku ve vlastní štávě. RAD
BYCH MU TOUTO CESTOU POGRATULOVAL
K TOMUTO HEZKEMU USPECHU. Vážně jste
v Nespekách ještě nebyla? Kopíráky? U Hirsche ve
stole. A ty lesy! Pište: MELI BYCHOM SE NEKDY
SEJIT. Nezapomeňte - TVUJ FRANTA KALABIS
- na plavky!

PLUDKOVÁ Slyšels, Oldřichu! Likvidace Likvidacni-
ho uradu!

PLUDEK Slyšel, Boženo. Jaroš chtěl být zlatníkem
a byl. Hugo se zeptal sám sebe - a prosím: hezky
uspech. Ostatně pokud jde o Japonsko -

PLUDKOVÁ *(k Amálce)* Co jste vlastně dělali celou
noc ve špajzu?

AMÁLKA Třídili poštu. Sbohem.

(Amálka a Petr odcházejí, každý na jinou stranu)

PLUDKOVÁ Ty, Oldřichu -

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ S Hugem to dobře dopadlo, neměli by-
chom se postarat ještě o Petra? Je to nakonec taky
naše dítě -

PLUDEK Upíchnem ho někam do redakce.

PLUDKOVÁ Nebude jim vadit, že vypadá jako bur-
žoazní intelektuál? Aspoň kdyby neměl ty brýle!

PLUDEK Intelektuála tam nemají ani jednoho, a tak

si řeknou lepší buržoazní než vůbec žádný, aspoň se vyzná v politice. A na brýle se dnes už tolik nekouká! Nezvoniť někdo?

PLUDKOVÁ Ne.

(Ozve se zvonek)

PLUDEK Hugo je tady!

PLUDKOVÁ Konečně!

(Vstoupí Hugo, na nose má stále veselý nos)

Já věděla, že se Hugoušek neztratí!

PLUDEK Tuží se, kluk ušatá! Neměla bys mu připravit něco na zub?

PLUDKOVÁ Copak by asi chtěl? Mlíčko?

PLUDEK Spíš kafičko, jistě chudáček celou noc nespál!

PLUDKOVÁ Nespál, ale vyšlo mu to! Kdoví, Oldřichu, jestli s námi bude vůbec ještě mluvit, když má teď tak významné postavení!

HUGO Dovede prohodit přátelské slovo s každým, i s nejprostším člověkem! Sám na to spoléhám, přišel jsem si s ním trochu pošprechtit a případně mu i v něčem píchnout. Jdu totiž vždycky rovnou za kovářem! Kafičko bude?

(Rozpačitá pauza)

PLUDKOVÁ Bude, bude, jen co přijde Hugo –

HUGO On ještě není doma?

PLUDEK Asi se zdržel tou likvidací –

PLUDKOVÁ Likvidovat Likvidační úřad – to není leg-race!

HUGO Váš Hugo likviduje v době, kdy je Likvidační úřad v likvidaci?

PLUDEK Tak to žena nemyslela, chtěla jen říct, že Hugo by tu likvidaci neměl dělat.

- HUGO A kdo by zlikvidoval Likvidační úřad?
- PLUDEK Náš Hugo.
- HUGO A to by váš Hugo likvidoval v době, kdy je Likvidační úřad v likvidaci?
- PLUDKOVÁ Tak to muž nemyslel, chtěl jen říct, že Hugo by tu likvidaci neměl dělat.
- HUGO A kdo by zlikvidoval Likvidační úřad?
- PLUDKOVÁ Náš Hugo.
- PLUDEK Samozřejmě -
- PLUDKOVÁ A proč má náš Hugo likvidovat v době, kdy je Likvidační úřad v likvidaci?
- PLUDEK A kdo by zlikvidoval Likvidační úřad?
- PLUDKOVÁ Náš Hugo.
- PLUDEK A proč má náš Hugo likvidovat v době, kdy je Likvidační úřad v likvidaci?
- PLUDKOVÁ A kdo by zlikvidoval Likvidační úřad?
- PLUDEK Náš Hugo.
- PLUDKOVÁ To by šlo!
- PLUDEK Nikdo by to ale nesměl vědět!
- PLUDKOVÁ Takovou věc neutajíš!
- PLUDEK Hugo tu likvidaci neměl přijímat!
- PLUDKOVÁ Kdyby ji nepřijal, tak by se Likvidační úřad nezlikvidoval a likvidovalo by se dál. A proč by pak jediný Hugo neměl likvidovat? Dobře že to neodmítl!
- PLUDEK Když neodmítl, Likvidační úřad se zlikviduje, skončí likvidování a jediný Hugo bude likvidovat dál! Nakonec z toho bude mít jen popotahování -
- PLUDKOVÁ Měl to odmítnout -
- PLUDEK Naopak: měl to nepřijmout!
- PLUDKOVÁ Naopak: měl to neodmítnout!

PLUDEK Neměl to zároveň přijmout a neodmítnout?

PLUDKOVÁ Spíš odmítnout a nepřijmout!

PLUDEK V tom případě radši nepřijmout, neodmítnout, přijmout a odmítnout!

PLUDKOVÁ A kdyby to zároveň odmítl, nepřijal, neodmítl a přijal?

PLUDEK Těžko říct. Co myslíte vy?

HUGO Já? No tak já bych řekl, že to měl nepřijmout, neodmítnout, přijmout a odmítnout a zároveň odmítnout, nepřijmout, neodmítnout a přijmout. Anebo naopak. Nezvoni někdo?

PLUDEK Ne.

(Ozve se zvonek)

Hugo je tady!

PLUDKOVÁ Konečně!

(Vstoupí Amálka, přichází i Petr)

AMÁLKA *(čte)* DRAHY OLDŘICHU, PRAVE JSEM SE DOVEDEL, ZE SE LIKVIDUJE ZAHAJOVACSKA SLUŽBA A ZE ODPOVEDNYM UKOLEM RIDIT TUTO NAROCNOU LIKVIDACI BYL POVEREN TAKE TVUJ HUGO. Máš to, Anka? Co? No bóže, trochu toho deště na zpáteční cestě! Ne, až u Bránka. TLUMOC MU, PROSIM, ZE MU OPRAVDU CO NEJSRDECNEJI BLAHOPREJI K TOMUTO KRASNEMU USPECHU. Právě proto, děvče, právě proto! A já ne? Na rozvod nepřistoupí. OLDŘICHU, MUSIME SE CO NEJDŘIV SEJIT A POHOVORIT! Chápej – mám děti! VZPOMINAS, CO JSME JAKO KLUCI DELALI? Pozor, jde Hirsch! TVUJ FRANTISEK.

PLUDKOVÁ Slyšels, Oldřichu? Likvidace Zahajovacske sluzby!

PLUDEK Slyšel, Boženo. Co říkal Jaroš? Život, nepopsaná kniha. Hugo věděl, co do ní napsal a prosím: krásný úspěch. Ostatně pokud jde o ponsko –

PLUDKOVÁ (*k Amálce*) A to jste tu poštu třídili celou noc? Potmě?

AMÁLKA Praskla nám žárovka –

PLUDKOVÁ Žárovka! Jestli si Petra nevezmete

AMÁLKA My se chceme vzít –

PLUDKOVÁ Holka nešťastná, Petr je buržoazní intelektuál!

AMÁLKA Petr bude studovat mikrobiologii! S hem!

(Amálka a Petr odejdou, každý na svou stranu)

PLUDKOVÁ Ty, Oldřichu –

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Slyšels?

HUGO Tak váš Hugo nelikviduje jen Likvidační úřad, ale i Zahajovačskou službu?

PLUDEK A má recht! Oba úřady by se měly zlikvidovat co nejdřív, protože oba jsou přežitkem nulosti! Nebo ne?

HUGO No tak všichni –

PLUDKOVÁ Chápejte – muž tím nechtěl říct, že oba neměly být naopak zachovány, ukáže-li se taktické –

HUGO No tak všichni –

PLUDEK Chápejte – žena tím nechtěla říct, že Zahajovačská služba neměla být zlikvidována a Likvidační úřad zachován, nebo Likvidační úřad zlikvidován a Zahajovačská služba zachována, ukáže-li se to strategické –

HUGO No tak všichni –

PLUDKOVÁ Chápejte – žena tím nechtěla říct, že by oba úřady neměly být ve zdravé míře zachovány –

PLUDEK A zároveň oba ve zdravé míře zlikvidovány –

PLUDKOVÁ Ukáže-li se to strategicko –

PLUDEK Taktické –

HUGO No tak všichni –

PLUDEK a PLUDKOVÁ No tak – copak?

HUGO No tak chápejte – všichni v této bouřlivé době teprve tak nějak hledáme své stanovisko – nezvonil někdo?

PLUDEK Ne!

(Ozve se zvonek)

Hugo je tady!

PLUDKOVÁ Konečně!

(Vstoupí Amálka, přichází Petr)

AMÁLKA *(čte)* DRAHÝ, PŘEDRAHÝ OLDŘICHU, ANI NEVÍŠ, JAK RADOSTNÝM PŘEKVAPENÍM JE PRO MĚ ZPRÁVA, ŽE TVŮJ HUGO – jeste vcera mel kopiraku plny suplik. Ja je nesezral! Coze? Kozich byste nechtela? Piste: BYL POVĚŘEN NEOBYČEJNĚ ČESTNÝM A VÝZNAMNÝM ÚKOLEM VYBUDOVAT NA TROSKÁCH BÝVALÉHO LIKVIDAČNÍHO ÚRADU A NĚKDEJŠÍ ZAHAJOVAČSKÉ SLUŽBY NOVOU VELIKOU INSTITUCI, ÚSTŘEDNÍ KOMISI PRO ZAHAJOVÁNÍ A LIKVIDOVÁNÍ. Nesnasim, kdyz zenska brečí! No boze! VYŘIĎ MU, PROSÍM, MŮJ PLAMENNÝ BRATRSKÝ POZDRAV U PŘÍLEŽITOSTI TOHOTO VYNIKAJÍCÍHO ÚSPĚCHU! Kdyz nasi Midy! Neverim vam! A kdyz, tak to musi pryc!

STRAŠLIVĚ SE MI PO TOBĚ STÝSKÁ A NEMŮ
ŽU TO UŽ VYDRŽET! Vydírat nebudete, to vam
říkam! TVŮJ STARÝ – Lharko! – VĚRNÝ – Devko
– FRANTA. – Kaceno!

PLUDKOVÁ Slyšels, Oldřichu? Vybudování Ústřední
komise pro zahajování a likvidování.

PLUDEK Slyšel, Boženo. Jaroš vždycky myslel na
svou budoucnost: učil se, učil se, učil se. Hugo
myslel na svou – a prosím: vynikající úspěch
Ostatně pokud jde o Japonsko –

PLUDKOVÁ (*k Amálce*) Petr a studovat mikrobiolo-
gii? Nesmysl! Příslušník středních vrstev se ne-
může zabývat takovými titěrnostmi!

AMÁLKA My se s Petrem máme rádi a Petr se odstě-
huje ke mně! Petře, jdem!

PETR Sbohem!

*(Amálka a Petr se vezmou za ruce a pateticky odcházejí
spolu pryč)*

PLUDKOVÁ Ty, Oldřichu –

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Slyšels, jak si na nás Petr otevřel zobák

PLUDEK Boženo, cosi mi říká, že jsme právě ztratil
syna. Ale cosi jiného k tomu dodává, že není na
škodu, když naše snacha bude dcerou domovníka,
chachá!

PLUDKOVÁ Domovník je přece jen ta pracující
třída –

PLUDEK Přímo sice ne, ale na každý pád toho o pra-
cující třídě hodně ví –

PLUDKOVÁ Amálka a mikrobiologie byly silnější než
my, takže jedinou skutečnou nadějí rodiny zůstá-
vá Hugo. Cos to vlastně chtěl říct o Japonsku?

PLUDEK (*k Hugovi*) Poslyšte, a kdo vy vlastně jste?
HUGO Já? Kdo jsem já? No tak podívejte, já nemám rád tak jednostranně stavěné otázky, vážně ne! Copak se lze takto zjednodušujícím způsobem tázat? Ať na takovéhle otázky odpovíme jakkoli, nikdy nemůžeme postihnout celou pravdu, vždycky jen nějakou její omezenou část: člověk – to je něco tak bohatého, složitého, proměnlivého a mnohotvárného, že neexistuje slovo, věta, kniha, nic, co by ho mohlo v celém rozsahu popsat a obsáhnout. V člověku není nic trvalého, věčného, absolutního, člověk je neustálá změna, hrdě znějící změna, ovšem! A dnes už není doba statických a neměnných kategorií, kdy A bylo jen A a B vždycky jen B; dnes dobře víme, že A může být často zároveň B a B zároveň A; že B může být B, ale i A a C; stejně jako C může být nejen C, ale i A, B a D; a že za jistých okolností může dokonce F být nejen O, Q, Y, ale třeba i Ř! Sami jistě cítíte, že to, co cítíte dnes, jste necítili včera, a to, co jste cítili včera, necítíte dnes, ale budete to cítit zase třeba zítra; zatímco to, co ucítíte pozítří, jste možná ještě vůbec nikdy nepocítili! Cítíte to? A není těžké pochopit, že ti, kteří dnes chápou jen dnes, jsou jen jiným vydáním těch, kteří včera chápali jen včera, zatímco, jak víme, je nutno dnes chápat i tak nějak to, co bylo včera, protože nikdo neví, jestli to náhodou nepřijde zase zítra! Pravda je stejně složitá a mnohotvárná jako všechno na světě – magnet, telefon, Branislavovy verše, magnet – a všichni jsme tak trochu to, co jsme byli včera, a trochu to, co jsme dnes; trochu to i nejsme; všich-

ni vůbec pořád tak trochu **jsme** a pořád tak trochu nejsme; někdo víc jsme a někdo víc nejsme; někdo jenom jsme, někdo **jsme** jenom a někdo jenom nejsme; takže žádný z nás úplně není a každý zároveň není úplně; a **jde** jen o to, kdy je lépe víc být a míň nebýt a kdy **je** naopak lépe míň být a víc nebýt; ostatně ten, **kdo** příliš je, může brzy vůbec nebýt, a ten, **za** určité situace umí do jisté míry nebýt, může **zas** o to lépe za jiné situace být. Nevím, jestli vy chcete víc být nebo víc nebýt, a kdy chcete být a kdy nebýt, ale já chci být pořád, a proto musím pořád tak trochu nebýt – člověka totiž, když občas tak trochu není, vůbec neubude! A jestli v tomto okamžiku poměrně dost nejsem, ujišťuji vás, že brzy budu možná daleko víc, než jsem kdykoli dosud byl – a pak si o tom všem můžeme ještě jednou popovídat, ale na poněkud jiné platformě! Mat!

(Odejde)

PLUDKOVÁ Ty, Oldřichu –

PLUDEK Co je?

PLUDKOVÁ Nemluvil špatně, víš?

PLUDEK Mluvil výborně! A víš proč?

PLUDKOVÁ Proč?

PLUDEK Protože má zřejmě v krvi zdravou filozofii středních vrstev! To víš – do Kutné Hory bez galošů ani Jaroš nedojde! *(Zpltvá)* Český národ nikdy neskoná, on všechny bědy světa slavně překoná!

PLUDKOVÁ Pokud to tady nezaplaví Japonci – pak po nás neštěkne ani pes!

(Vtom se ozve ze skřítné štěkání)

PLUDEK Božka, už jsou tady!

(Ze skříně vystoupí Plzák a jde až na rampu)
PLZÁK *(do publika)* No nic – a teď se tak nějak bez
zbytečných diskusí rozejděte!

Konec čtvrtého dějství

Konec hry

Vyrozumění

HRA
O DVANÁCTI OBRAZECH

1965